

Dosarul nr. 3ra-431/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

Î N C H E I E R E

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciugureanu Mihail împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea în parte a hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de către Ciugureanu Mihail, s-a casat integral hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, și s-a emis o hotărâre nouă de admitere a acțiunii

c o n s t a t ă :

La 25 aprilie 2018, Ciugureanu Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea în parte a hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 20 iunie 1982 a fost ales în funcția de judecător al Judecătoriei raionale Telenești.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 125-VIII din 06 aprilie 2017, publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 119-126 (6042-6049) din 14 aprilie 2017, a fost eliberat din funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău în baza cererii de demisie.

A susținut că conform art. 10 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, sânt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. De aceleași drepturi și în aceleași condiții beneficiază și persoanele care, după demisia din funcția de judecător și procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului.

A notat că având un stagiul de peste 35 de ani de activitate în funcția de judecător, la data de 29 noiembrie 2017 a depus la Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, cerere privind admiterea lui în profesia de

avocat, însă prin hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, aceasta a fost respinsă.

La 28 februarie 2018, s-a adresat cu cerere prealabilă către Comisia de licențiere a profesiei de avocat, solicitând anularea hotărârii din 29 ianuarie 2018 în partea pct. 4.2 ce vizează respingerea cererii sale de a accede în profesia de avocat, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere a cererii sale, dar nu a primit niciun răspuns.

A menționat reclamantul că având un stagiu profesional de peste 35 de ani în funcția de judecător, întrunește pe deplin toate condițiile de admitere în profesia de avocat prevăzute de art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

Mai mult ca atât, pe parcursul întregii activități profesionale nu i-a fost aplicată nicio sancțiune disciplinară, ba dimpotrivă, periodic a fost menționat cu diplome de onoare din partea Consiliului Superior al Magistraturii.

Cu atât mai mult, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 745.29 din 13 octombrie 2015, i-a fost conferit titlul onorific de „Decan al autorității judecătorești”, iar prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 242/9 din 12 iulie 2007, i-a fost conferit titlul de „Veteran al sistemului judiciar”.

Consideră reclamantul că hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, nu conține niciun motiv de fapt și de drept, care ar justifica respingerea cererii sale de admitere în profesia de avocat.

Astfel, a cerut Ciugureanu Mihail admiterea acțiunii și anularea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 29 ianuarie 2018, în partea pct. 4.2 ce vizează respingerea cererii sale de a accede în profesia de avocat.

Prin hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță a considerat drept legală și întemeiată hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, nefiind stabilite careva încălcări de procedură la adoptarea acesteia, or, de către Mihail Ciugureanu nu a fost întrunită condiția prevăzută de art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură, și anume lipsa reputației ireproșabile, deoarece prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 496/23 din 18 iulie 2017, a fost eliberat acordul Procurorului General pentru pornirea urmăririi penale, perchiziționare, aducerea silită, reținerea și arestarea fostului judecător de la Curtea de Apel Chișinău, Mihail Ciugureanu, conform art. 307 alin. (1), art. 327 alin. (2) lit. b), b¹) și c) din Codul penal.

A mai concluzionat prima instanță că aprecierea făcută de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat ce ține de încadrarea indicată, nu poate constitui obiect de examinare a instanței de judecată, deoarece conform art. 28 alin. (2) din Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 29 ianuarie 2011, toate cazurile de admitere în profesie cu scutire de examen, în condițiile Legii, sunt soluționate individual de Comisia de licențiere.

La 18 iulie 2018, Mihail Ciugureanu a declarat apel împotriva hotărârii din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin încheierea din 19 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prezenta cauză civilă a fost strămutată spre examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de către Mihail Ciugureanu, s-a casat integral hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă de admitere a acțiunii, prin care a fost

anulată hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 ianuarie 2018, în partea pct. 4.2 ce vizează respingerea cererii lui Mihail Ciugureanu de a accede în profesia de avocat.

Instanța de apel și-a motivat decizia prin faptul că prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea lui Mihail Ciugureanu pe motivul neîntrunirii condiției prevăzute de art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură, adică lipsa reputației ireproșabile, or, potrivit informației nr. 3065 m/i din 27 octombrie 2017, eliberată de către Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, pe parcursul activității sale în funcția de judecător, de mai bine de 35 de ani, Mihail Ciugureanu nu a avut nicio sancțiune disciplinară.

La fel, a indicat instanța de apel că plecarea lui Mihail Ciugureanu în demisie onorabilă din funcția de judecător, denotă faptul a unei conduite integre și ireproșabile din partea acestuia.

A constatat instanța de apel că deși în timpul exercitării funcției de judecător, Mihail Ciugureanu a fost supus unor proceduri de verificare a activității sale sub aspectul răspunderii disciplinare și penale, totuși nu s-au soldat în consecință cu pronunțarea unor hotărâri definitive și irevocabile de sancționare disciplinară sau penală în privința reclamantului.

Pe lângă acestea, a reținut instanța de apel că din suportul juridic probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că reclamantului pe parcursul activității sale i-au fost oferite mai multe titluri onorifice și diplome, și anume prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 745.29 din 13 octombrie 2015, i-a fost conferit titlul onorific de „Decan al autorității judecătorești”, iar prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 242/9 din 12 iulie 2007, i-a fost conferit titlul de „Veteran al sistemului judiciar”.

La 01 februarie 2019, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acerstuia, casarea deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu menținerea hotărârii din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În susținerea recursului Uniunea Avocaților din Republica Moldova a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 25 februarie 2019, în adresa lui Ciugureanu Mihail a fost expediată copia recursului declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 12 martie 2019, Ciugureanu Mihail a depus referință, solicitând să fie considerat ca inadmisibil recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu menținerea deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova este inadmisibil, din motivele ce succed.

În debut, Colegiul învederează că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al acesteia.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosului administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului aliniat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, condițiile de admisibilitate a recursurilor declarate împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel, în calitate de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel, vor fi verificate prin prisma normelor în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, și respectiv încă valabile la momentul depunerii cererii de recurs.

Astfel, conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copiile deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți au fost expediate la 18 ianuarie 2019 atât în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova, cât și reprezentantului acesteia – avocatul Vlas Gheorghe (f.d. 123), recepționate de către aceștia la 23 ianuarie 2019 și respectiv 24 ianuarie 2019 (f.d. 124, 126).

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 01 februarie 2019.

Totodată, în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în referințele depuse la cererea de chemare în judecată și cererea de apel ale lui Ciugureanu Mihail, asupra cărora Curtea de Apel Bălți s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 61-63, 99-100).

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicieii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Uniunea Avocaților din Republica Moldova nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de către instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Uniunea Avocaților din Republica Moldova a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, au aplicat și au interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 195 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic